

УДК 378.147

DOI 10.31494/2412-9208-2023-1-1-189-198

**THE «FLIPPED CLASSROOM» METHODOLOGY
AS AN EFFECTIVE WAY TO ORGANISE DISTANCE AND BLENDED
LEARNING DURING MARTIAL LAW**

**МЕТОДИКА «ПЕРЕВЕРНУТИЙ КЛАС» ЯК ДІЄВИЙ СПОСІБ
ОРГАНІЗАЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО ТА ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ
ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ**

Lilia YAROSHCHUK,

Candidate of Pedagogical
Sciences, Associate Professor

lilia_y77@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-4862-5590>

*Berdiansk State Pedagogical
University,
✉ 4, Schmidt st., Berdiansk,
Zaporizhzhia region, 71100, Ukraine*

Nataliya CHORNA,

Ukrainian language and literature
highest qualification category
teacher, teacher-methodologist

Nblack@i.ua

<https://orcid.org/0000-0002-3430-1034>

*Zhashkiv Specialized School № 1
with advanced studying of
individual subjects,*

✉ 11, Myru St., Zhashkiv, Uman
district, Cherkasy region, 19201,
Ukraine

Лілія ЯРОЩУК,

кандидат педагогічних наук,
доцент

*Бердянський державний
педагогічний університет,
✉ вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ,
Запорізька обл., 71100, Україна*

Наталія ЧОРНА,

учитель української мови та
літератури вищої кваліфікаційної
категорії, учитель-методист

*Жашківська спеціалізована
школа № 1 з поглибленим
вивченням окремих предметів,
✉ вул. Миру, 11, м. Жашків,
Уманський р-н, Черкаська обл.,
19201, Україна*

Original manuscript received: March 31, 2023

Revised manuscript accepted: April 26, 2023

ABSTRACT

The present requires new approaches to learning. Due to the martial law, many educational institutions provide distance or blended learning. The organization of the educational process is complicated because of technical problems: lack of electricity or the Internet, availability of technical equipment, etc. In order to motivate students better, actively engage them in cognitive activities and reduce educational losses due to martial law, it is appropriate to apply the «Flipped classroom» methodology to the educational process. The main purpose of this method is to form an active student involved in the educational process who is able to think, cooperate, ask questions, help, ask for help, discuss, argue, analyse and express their own opinions. The article discusses the theoretical foundations and methodological features of this method, as well as describes the practical experience of using the «Flipped classroom» or «Flipped learning» method.

Advantages of the flipped classroom: children come to the class prepared; students have the opportunity to study video materials at a pace that suits them; students have the opportunity to stop at the most difficult for their perception places; students' motivation increases; it is easier for the teacher to monitor students' progress; advanced diagnostic tools appear.

The key factors that led to the emergence of the Flipped learning technology are as follows: Passivity of students in the classroom. The role of the teacher (the role of the teacher still occupies a leading position in the learning situation, and consists mainly of the transfer of information, control of knowledge and maintenance of discipline in the classroom. Unfortunately, this is not enough in modern conditions); A lack of individual approach, focus on the «average» student; Use of technologies and ICT tools; The need to increase class time for practical consolidation of knowledge, activation of students' cognitive activity and focus on complex issues; Students who are absent due to illness or extracurricular activities need to catch up on their own.

Hence, the flipped model requires a professional teacher to constantly monitor the activities of their students to determine who needs help, what they need help with, and why. Teachers need to be responsive and flexible, and they need to understand that this highly active teaching style requires great pedagogical skill. Although they are less visible, instructors need to be at the top of their game to educate students in a flipped classroom.

Consequently, «flipped learning» is a new, modern pedagogical technology based on a different organization of teacher and student activities, unlike the conventional one. The role of students is changing – theoretical preparation for the class is carried out using electronic educational resources, and the process of practical consolidation of the acquired knowledge is going on directly in the classroom, enabling students to become active participants in learning activities, to be independently responsible for the knowledge gained, to seek practical application of the information received, which increases the interest of students in the process of mastering the material and the formation of key competencies.

Key words: *martial law, blended learning, distance learning, «Flipped Classroom» methodology, «Flipped Learning» methodology.*

Вступ. Сьогодні вимагає нових підходів до навчання. Через воєнний стан у багатьох закладах освіти навчальний процес організований дистанційно або за змішаною формою. Учитель, який є носієм знань, безумовно, впливає на формування в дітей усіх необхідних для подальшого життя компетентностей. Але, з іншого боку, здобувачі освіти прагнуть вищого рівня самостійності та свободи під час навчання. Вимоги сучасності до отримання знань дітьми змінюються. Також організацію освітнього процесу ускладнюють технічні проблеми: відсутність електроенергії чи інтернету, наявність технічних засобів в учня тощо. З метою кращої мотивації учнів, активного залучення їх до пізнавальної діяльності та зменшення освітніх втрат через воєнний стан в освітньому процесі доречно застосувати методику «Перевернутого класу». Головною метою цього методу є формування активного, залученого до освітнього процесу учня, який здатний співпрацювати, мислити, звертатися по допомогу, питати, допомагати, сперечатися, пояснювати, аналізувати, аргументувати та висловлювати власну думку.

Мета нашої розвідки – розглянути теоретичні засади та методологічні особливості вказаного методу, а також описати практичний досвід застосування методу «Перевернутий клас» або «Перевернуте навчання».

Результати та дискусії. Під час дистанційного навчання вчитель ризикує стати «транслятором» інформації. Попри намагання візуалізувати

матеріал, застосовуючи відео, презентації різних видів тощо, дуже часто під час дистанційного уроку учитель встигає лише пояснити теоретичний матеріал, хоча головне – навчити учнів застосовувати набуті знання на практиці.

Дотримання санітарних вимог до проведення дистанційного навчання також унеможливілює повноцінну організацію всіх етапів уроку, адже він повинен тривати не 45 хв., а 20–25 хв (залежно від класу та кількості уроків упродовж дня).

Метод «Перевернутого класу» – це один із видів змішаного навчання, особливість його в тому, що з новим навчальним матеріалом учні повинні самостійно ознайомитися вдома, а на уроці під керівництвом учителя виконують практичні вправи та завдання для засвоєння та закріплення вивченого. Таким чином педагог стає помічником-консультантом, що допомагає учням здобути практичний досвід від засвоєних знань. За допомогою такої методики змінюється ставлення школярів до навчання. Із пасивних слухачів вони перетворюються на діячів, що засвоюють нову інформацію шляхом самонавчання. Безумовно, це сприяє розвитку самостійності та пізнавальної активності здобувачів освіти.

Для організації якісного навчання з використанням методу «Перевернутий клас» учитель має завчасно підготувати та надати для опрацювання теоретичний матеріал: відеоуроки, презентації, опорний конспект, посилання на матеріал підручника тощо. Якщо використання методу стає систематичним, то учні навчаються самостійно підбирати матеріал, який доповнить надану учителем інформацію.

Під час дистанційного навчання у воєнний стан важливо врахувати, що учень не завжди може долучитися до дистанційного уроку. Якщо застосувати метод «Перевернутий клас», учень матиме доступ до теоретичного матеріалу постійно, зможе переглянути відеоурок чи презентацію, вивчити правила тоді, коли матиме технічну можливість. Також важливо, що для засвоєння матеріалу здобувач освіти може переглянути відео чи презентацію кілька разів.

Якщо освітній процес організовано за принципом змішаного навчання (частина уроків дистанційно, частина очно), засвоєння теоретичного матеріалу може відбуватися дистанційно, а під час очного навчання з'явиться можливість більше часу приділити практичному застосуванню набутих знань, адже вказаний метод сприяє збільшенню часу для практики, ведення дискусій, розвитку критичного мислення, адже учні йдуть на урок уже підготовленими. Самостійне опрацювання матеріалу слонукає школярів опанувати сучасні цифрові технології. Водночас вони вивчають матеріал для можливості застосування отриманих знань на практиці, а не для оцінки.

Розрізняють ряд різновидів методу:

Типовий характеризується тим, учні самостійно опрацьовують новий матеріал у зручний для них час, а на уроці виконують практичні завдання.

Дискусійний доречно використовувати для дисциплін, при вивченні яких передбачається виконання дослідів та наочна демонстрація матеріалів.

Груповий передбачає, що для практичного застосування нової інформації на уроці учні об'єднуються в групи. Це вчить командній роботі, умінню переймати знання та досвід один у одного.

Перевернутий «учитель» організовується так, що учні беруть безпосередню участь у процесі створення відеоматеріалів та практичних завдань [1].

Як краще «перевернути» клас і яку модель «Перевернутого класу» доречно застосувати, учитель може визначити, відповівши на такі питання. У яких класах у вас залишаються завдання, які під час уроку ви не встигаєте виконати? Чому саме ці завдання ви не встигаєте виконувати? Чи відомі вам теми й поняття, які учні найчастіше прагнуть засвоїти самостійно? Скільки особистого часу ви зможете виділити для запровадження «перевернення» у навчанні? Яким має бути результат такого навчання? Яка частина матеріалу доступна для самостійного опрацювання? Що саме учні мають вміти і знати для того, щоб успішно засвоїти матеріал, винесений на «домашнє опрацювання»?

Застосовування методу «перевернутого класу»

Активні форми опрацювання інформації, які має застосовувати вчитель під час створення контенту, дозволять мотивувати учнів до самостійного вивчення матеріалу. Доречно також використовувати доступні ресурси з відеоматеріалами на обрану тему. З метою залучення учнів до опрацювання інформації їм потрібно запропонувати оформити короткий конспект, створити таблицю чи сформулювати тези. Для закріплення знань на занятті краще застосовувати навчальні ігри, дискусії, творчі завдання, що зацікавлять учнів та змотивують до отримання нових знань.

Перевернуте навчання – форма активного навчання, яка дає можливість «перевернути» традиційний процес навчання таким чином: перегляд навчальних матеріалів стає для учнів домашнім завданням до наступного уроку (самостійне опрацювання теоретичного матеріалу), тому в класі з'являється можливість більше часу використати на виконання практичних завдань. Крім того, використання навчального часу для групових занять вважають основною цінністю перевернутого навчання, оскільки учні можуть обговорити зміст уроку, перевіряючи свої знання, взаємодіяти між собою в практичній діяльності. Змінюється роль учителя під час уроків: він виступає тренером або консультантом, заохочує учнів до спільної роботи та самостійного дослідження.

Учні мають можливість переглянути кілька відеоуроків тривалістю по 5–7 хвилин. Онлайн-опитування може перевіритися для того, щоб перевірити засвоєння матеріалу, пройденого учнями. Для пояснення незрозумілих моментів застосовується пряма реакція на опитування та можливість неодноразового перегляду відеоуроків.

Перевернутий клас має ряд переваг: учні мають можливість зупинитися на найбільш складних для сприйняття місцях; на урок здобувачі освіти приходять підготовленими; мотивація учнів підвищується; є можливість обрати опрацювання відеоматеріалів у темпі, який найбільше підходить; учителю зручніше відслідковувати прогрес учнів; з'являються розширені засоби моніторингу та діагностики.

Труднощі перевернутого класу: важко організувати роботу з дітьми, у яких немає комп'ютера або виходу в інтернет; учні повинні мати мотивацію до навчання, щоб опрацювати матеріал самостійно; необхідно підготувати відеоконтент, який привертатиме увагу учнів; складність організації навчання в рамках моделі перевернутого класу, щоб воно відповідало вимогам рівню знань, умінь і навичок учнів, пропонуваним шкільними програмами.

Для переходу на перевернуте навчання важливо дотримуватися таких правил:

✓ Розробити власні відеоматеріали чи тексти для учнів (це можуть бути і презентації, і відеоуроки).

✓ Вибрати систему керування навчанням (це може бути сайт <https://teach-hub.com/sait-portfolio-1/> чи блог, також ефективним є Google Клас).

✓ Пропонувати учням онлайн-тести, вікторини, вправи, анкети як дидактичні матеріали для закріплення знань, умінь та навичок.

✓ Встановлювати короткі терміни виконання завдань.

✓ Віднайти можливість забезпечення доступу до матеріалів для учнів, що не мають постійного доступу до Інтернету.

✓ Надати батькам інформацію про принцип застосування технології перевернутого класу.

✓ Оновлювати навчальні матеріали постійно.

Інструменти, які можна використовувати для організації перевернутого класу: сервіси та програми для створення та обробки відео; системи керування навчанням; сайти з дидактичними матеріалами для конструювання тестів, вправ, завдань для самоперевірки, створення тренажерів, інтерактивних вправ, опитувальників.

Сучасна освіта спрямована на пошук нових ефективних способів навчання, які поєднують у собі традиції та інновації, пошук перспективних педагогічних моделей, що дозволяють інтегрувати нові технології в освітній процес, при цьому не відмовляючись від перевірених часом традиційних методів навчання; зробити його більш ефективним і продуктивним, а також підвищити інтерес учнів до засвоєння матеріалу і формування ключових компетентностей.

На нашу думку, однією з перспективних педагогічних інновацій є підхід Flipped Learning («Перевернуте навчання») – різновид моделі змішаного навчання, в основі якого лежить відмінна від загальноприйнятої організація діяльності учителя та учнів. Зміст домашньої роботи й роботи на навчальному занятті міняються місцями. Теоретичний матеріал та нова інформація вивчаються учнями самостійно, практичні завдання за темою виконуються на заняттях, аналізуються та обговорюються складні питання та різні аспекти нової теми.

Перевернуте навчання дозволяє вирішити комплекс проблем, характерних для традиційної системи навчання. Учень здійснює теоретичну підготовку до навчального заняття з використанням електронних освітніх ресурсів, а безпосередньо в класі йде процес практичного закріплення отриманих знань. Основним завданням учителя

під час уроку стає актуалізація уваги на складних проблемних питаннях, активізація пізнавальної діяльності учнів, а не виклад поточної теми.

Концепція моделі «перевернутого навчання» полягає в тому, щоб змінити підхід до вивчення матеріалу за допомогою впровадження в освітній процес відеолекцій, які часто розглядаються як ключовий компонент підходу. Викладач може створити лекції та розмістити в мережі інтернет або зберігати їх у певному онлайн-файлообміннику.

Технологія перевернутого навчання є базою «Перевернутого» уроку, що є уроком, який змінює традиційні методи викладання: подача матеріалу проходить за межами школи, а практична робота перенесена на урок. Це не просто зміна навчальної послідовності. Такий урок передбачає зміну власних педагогічних прийомів.

Педагогічний підхід «Перевернутий клас» – це інноваційний сценарій навчання, який отримав широку популярність завдяки можливостям цифрових інструментів. Ця педагогічна модель трансформує роль учителя в освітньому процесі: з відтворювача знань він перетворюється на консультанта, координатора, помічника. Це, безумовно, сприяє тісній співпраці вчителя з учнями під час занять. Роль учнів також стає іншою, вони вже не пасивні спостерігачі, а самостійно засвоюють знання, планують освітній процес, знаходять практичне застосування для отриманої інформації. У такій формі перевернутого навчання учень стає активним учасником навчальної діяльності, а вчитель спрямовує її. Відбувається зміна акцентів: із «засвоєння знань» на формування компетентностей і включення в повсякденну освітню діяльність електронних навчально-методичних посібників, навчальних відеоуроків, відеолекцій, онлайн тестів, інтерактивних завдань тощо. З пасивного поглинача знань дитина перетворюється в їх активного здобувача, першовідкривача, винахідника, шукача істини, філософа, розробника; для нього головне твердження: «Я сам!».

Правила ефективного «перевернення» класу [6]:

✓ Визначте, які розділи підручників, статті в журналах, сторінки в інтернеті, подкасти, відеоролики, мінілекції тощо учні мають вивчити, прочитати, переглянути заздалегідь.

✓ Адаптуйте інформацію для учнів. Не обов'язково готувати нові ресурси, можна використати наявні, змінивши їх; застосувати традиційні матеріали (підручники, словники, таблиці) для опрацювання так, щоб їх можна було використати при «перевертанні» класу, хоча для домашнього опрацювання зазвичай пропонуються відеоматеріали.

✓ Важливо контролювати, чи ознайомилися діти із запропонованими для опрацювання матеріалами, чи готуються вони до уроку. Якщо під час роботи виникнуть запитання, необхідно провести індивідуальну чи групову консультацію – у переддень уроку або ввечері в спеціально відведений час. Учні мають чітко усвідомлювати мету своєї роботи, отримавши матеріал для опрацювання.

✓ Навчальне відео чи інші застосовані ресурси мають бути доповнені змістовними інструкціями і завданнями. Якщо такого завдання немає, можна

дітям доручити сформулювати його самостійно, скласти запитання, які стосуватимуться теми, що вивчається, або елементів переглянутого відео.

✓ Діти можуть оформити конспект, ментальну карту або короткі нотатки переглянутих матеріалів.

✓ Запропоноване для перегляду відео має бути не дуже довгим (до 5 хвилин) та інформаційно навантаженим [6].

Ефективний «переворот» неможливий без ретельної підготовки. Запис відеоуроків вимагає часу та зусиль з боку вчителя. Аби діти зрозуміли принцип моделі і мали мотивацію для підготовки до занять, елементи класного і домашнього навчання повинні стати єдиним цілим.

Запровадження «перевертання» в навчанні може означати додаткову роботу і вимагати нових навичок від педагога, хоча цей процес можна спростити, вводячи модель поступово.

Модель перевернутого навчання залежить від технічного оснащення школи, вчителя та учнів. У будь-якому випадку, щоб оцінити належним чином ефективність від перевертання в навчанні, необхідно застосувати відповідну модель на практиці. Її особливість полягає в тому, що вчителям не потрібно одразу перевертати все навчання, щоб побачити ефект. Замість цього можна перевернути один урок, щоб познайомитися з цією концепцією і проконсультувати своїх учнів, зрозуміти, як вона працює; скласти чітке уявлення про шляхи її реалізації та доцільне використання.

Передумовами для виникнення технології «Перевернуте навчання» можна назвати такі основні фактори:

✓ Пасивність учнів на уроці.

✓ Роль учителя (як і раніше, йому відведена керівна провідна позиція в навчальній ситуації, яка полягає в основному в передачі інформації, контролі знань і в утриманні дисципліни на уроці. На жаль, у сучасних умовах цього недостатньо).

✓ Відсутність індивідуального підходу, орієнтація на «середнього» учня.

✓ Наявність технологій і засобів ІКТ.

✓ Необхідність у збільшенні класного часу для практичного закріплення отриманих знань, активізації пізнавальної діяльності учнів та актуалізації уваги на складних проблемних питаннях.

✓ Учням, відсутнім через хворобу або позакласні заходи, потрібно надолужувати матеріал самостійно.

Під час дистанційного навчання така модель допомагає вирішити ряд проблем. Теоретичний матеріал опрацьовується самостійно в зручний для учнів час. Також важливо, що вони самі вирішують, скільки часу на це витратити та скільки разів переглянути відео чи презентацію. Важливо розробити систему контролю. Це можуть бути вікторини, опитувальники тощо.

Якісно вдається організувати перевернуту модель навчання через Google Клас. На кожне заняття доречно запланувати матеріал, додавши план уроку, відеоматеріал, презентацію, блок-схеми, таблиці, покликання на

матеріал підручника тощо. Також можна прикріпити гугл-форму, але важливо, щоб учень міг дати відповідь на теоретичні питання багато разів, знаходячи інформацію в підручнику та запам'ятовуючи визначення. Така робота є елементом формувального оцінювання.

Під час змішаного навчання учні опрацюють теоретичний матеріал самостійно, а перебуваючи в класі, з допомогою учителя формують практичні навички, компетентності. Якщо навчання відбувається повністю дистанційно, у першій частині уроку доречно надати учням теоретичний матеріал для самостійного опрацювання, а після перевірки теоретичних знань виділити багато часу для формування практичних навичок. Ефективною є така модель, якщо уроки в розкладі стоять парами: перший урок – самостійне засвоєння правил, а другий – пояснення незрозумілих моментів та практичні завдання.

Тобто, перевернута модель від учителя вимагає постійного контролю за діяльністю своїх учнів, щоб визначити, хто потребує допомоги, з чого і чому. Учителі мають бути чуйними і гнучкими, розуміти, що такий високоактивний стиль викладання вимагає великої педагогічної майстерності. Незважаючи на те, що вони менш помітні, інструктори повинні бути на вершині своєї майстерності, щоб виховувати учнів у перевернутому класі.

Висновки. Отже, «перевернуте навчання» – нова, сучасна педагогічна технологія, в основі якої лежить відмінна від загальноприйнятої організація діяльності вчителя та учнів. Учитель виступає в освітньому процесі в ролі помічника – консультанта і координатора, що забезпечує співпрацю з учнями на уроках. Роль учнів також трансформується – теоретична підготовка до навчального заняття здійснюється з використанням електронних освітніх ресурсів, а безпосередньо в класі йде процес практичного закріплення отриманих знань, що дозволяє здобувачам освіти стати активними учасниками навчальної діяльності, самостійно відповідати за отримані знання, шукати практичне застосування отриманій інформації, що підвищує інтерес учнів до процесу засвоєння матеріалу і формування ключових компетентностей.

Література

1. Безух Т. В. Перевернутий клас математики. URL: <https://naurok.com.ua/prezentaciya-perevemutiy-urok-matematiki-5-klas-258961.html> (дата звернення: 23.04.2023).
2. Боремчук Л. І. Дистанційне навчання як педагогічна технологія. URL: <http://intkonf.org/boremchuk-li-distantsiyne-navchannya-yak-pedagogina-tehnologiya/> (дата звернення: 23.04.2023).
3. Іванюк І. В., Овчарук О. В. Результати онлайн-опитування. Готовність і потреби вчителів щодо використання цифрових засобів та ІКТ в умовах карантину: 2021. Аналітичний звіт. Київ : ІІТЗН НАПН України. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/724564> (дата звернення: 23.04.2023).
4. Іванюк І. В., Овчарук О. В. Стан готовності педагогів ЗСО до застосування інформаційно-освітнього середовища для здійснення дистанційного навчання в умовах карантину, спричиненого COVID-19. *Нова педагогічна думка*. 2020. № 3 (103). С. 48–54.

5. Лист МОН України «Щодо організації дистанційної освіти» № 1/9-609 від 02 листопада 2020 року. URL : <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-distancijnogo-navchannya> (дата звернення: 23.04.2023).

6. Модель навчання «Перевернутий клас : змінюємо освітній процес». URL : <https://naurok.com.ua/post/model-navchannya-perevernutiy-klas-zmnyuemo-osvityniy-proces> (дата звернення: 23.04.2023).

7. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. М. Кухаренко, С. М. Березенська, К. Л. Бугайчук, Н. Ю. Олійник, Т. О. Олійник, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко, А. Л. Столяревська ; за ред. В. М. Кухаренка. Харків : «Міськдрук», НТУ «ХПІ», 2016. 284 с.

References

1. Bezukh, T. V. (2022). *Perevernutyi klas matematyky* [Flipped classroom mathematicians]. Retrieved from : <https://naurok.com.ua/prezentaciya-perevernutiy-urok-matematiki-5-klas-258961.html> [in Ukrainian].

2. Boremchuk, L. I. (2022). *Dystantsiine navchannya yak pedahohichna tekhnolohiia* [Distance learning as a pedagogical technology]. Retrieved from : <http://intkonf.org/boremchuk-li-dystantsiine-navchannya-yak-pedagogina-tehnologiya/> [in Ukrainian].

3. Ivaniuk, I. V., Ovcharuk, O. V. (2021). *Rezultaty onlain-opytuvannia. Hotovnist i potreby vchyteliv shchodo vykorystannia tsyfrovyykh zasobiv ta IKT v umovakh karantynu: 2021. Analytychnyi zvit* [Online survey results. Readiness and needs of teachers regarding the use of digital tools and ICT in quarantine conditions: 2021. Analytical report]. Kyiv : IITZN NAPN Ukrainy. Retrieved from : <https://lib.iitta.gov.ua/724564> [in Ukrainian].

4. Ivaniuk, I. V., Ovcharuk, O. V. (2020). *Stan hotovnosti pedahohiv ZZSO do zastosuvannia informatsiino-osvithnoho seredovyshcha dlia zdiisnennia dystantsiinoho navchannya v umovakh karantynu, sprychynenoho COVID-19* [The state of readiness of the teachers of ZZSO to use the information and educational environment for distance learning in the conditions of quarantine caused by COVID-19]. *Nova pedahohichna dumka* – A new pedagogical thought, № 3 (103), 48–54 [in Ukrainian].

5. MON Ukrainy (2020). «*Shchodo orhanizatsii dystantsiinoi osvity*» : lyst № 1/9-609 vid 02.11.2020 [Regarding the organization of distance education]. Retrieved from : <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-distancijnogo-navchannya> [in Ukrainian].

6. Zurnal «Na urok» (2018). *Model navchannia «Perevernutiy klas : zmniuemo osvityniy protses»* [The «Flipped Class: Changing the Educational Process» learning model]. Retrieved from : <https://naurok.com.ua/post/model-navchannya-perevernutiy-klas-zmnyuemo-osvityniy-proces> [in Ukrainian].

7. Kухаренко, В. М. (ed.) (2016). *Teoriia ta praktyka zmishanoho navchannia : monohrafiia* [Theory and practice of blended learning: monograph]. Kharkiv : «Miskdruk», NTU «KhPI» [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

Сьогодні вимагає нових підходів до навчання. Через воєнний стан у багатьох закладах освіти воно здійснюється дистанційно або за змішаною формою. Організацію освітнього процесу ускладнюють технічні проблеми: відсутність електроенергії чи інтернету, наявність технічних засобів в учня тощо. З метою кращої мотивації учнів, активного залучення їх до пізнавальної діяльності та зменшення освітніх втрат через воєнний стан в освітньому процесі доречно застосувати метод «Перевернутого класу». Головною метою його є формування активного, залученого до освітнього процесу учня, який вміє думати, співпрацювати, запитувати, допомагати, просити про допомогу, дискутувати, аргументувати, аналізувати та висловлювати власну думку.

У статті розглянуто теоретичні засади та методологічні особливості вказаного методу, а також описано практичний досвід застосування методу «Перевернутий клас» або «Перевернуте навчання».

Переваги перевернутого класу: на урок діти приходять підготовленими; у них є можливість вивчати відеоматеріали в тому темпі, який їм підходить; в учнів є можливість зупинитися на найбільш складних для сприйняття місцях; підвищується мотивація учнів; учителю легше контролювати прогрес учнів; з'являються розширені засоби діагностики.

Передумовами для виникнення технології «Перевернуте навчання» можна назвати такі основні фактори: пасивність учнів на уроці; роль учителя (як і раніше, він займає керівну провідну позицію в навчальній ситуації, і полягає, в основному, у передачі інформації, контролі знань і в утриманні дисципліни на уроці. На жаль, у сучасних умовах цього недостатньо); відсутність індивідуального підходу, орієнтація на «середнього» учня; наявність технологій і засобів ІКТ; необхідність у збільшенні класного часу для практичного закріплення отриманих знань, активізації пізнавальної діяльності учнів та актуалізації уваги на складних проблемних питаннях; учням, відсутнім через хворобу або позакласні заходи, потрібно надолужувати матеріал самостійно.

Перевернута модель від учителя вимагає постійного контролю за діяльністю своїх учнів, щоб визначити, хто потребує допомоги, з чого і чому. Учителі мають бути чуйними і гнучкими, і повинні розуміти, що такий високоактивний стиль викладання ґрунтується на педагогічній майстерності.

Отже, «перевернуте навчання» – нова сучасна педагогічна технологія, в основі якої лежить інша, на відміну від загальноприйнятої, організація діяльності вчителя та учнів. Роль учнів змінюється – теоретична підготовка до навчального заняття здійснюється з використанням електронних освітніх ресурсів, а безпосередньо в класі йде процес практичного закріплення отриманих знань, що дозволяє здобувачам освіти стати активними учасниками навчальної діяльності, самостійно відповідати за отримані знання, шукати практичне застосування отриманій інформації, що підвищує інтерес учнів до процесу освоєння матеріалу і формування ключових компетентностей.

Ключові слова: воєнний стан, змішане навчання, дистанційне навчання, методика «Перевернутий клас», методика «Перевернуте навчання».